

מה הסתתר מאחורי חרקהק המטורפת של פנינה עובריה?

פנינה עובריה לא התיימרה מעולם להיות נהגת מוכשרת במיוחד. ואכן, מרגע שהתיישבה מאחורי ההגה, ניתן היה לראות עובדה זו בכיבוד, וגם לשמוע. היה זה בליל יום החמישי שעבר, ש- פנינה הצליחה להשתלט, בדרכים עלומות, על מפתחות מכונית לא לה. היא פתחה את דלת המכונית, נכנסה מאחורי ההגה, והתניעה.

חרקהק עובריה עד מתי לברוח?

בשולם. ההמשך היה קצת פחות שלם, והרבה יותר רעשני.

כבר כצאתה מהחנייה, התנגשה פנינה במכונית שחנתה, לרוע-מזלה, לשמאל ה- כביש. רעם ההתנגשות עוד לא נגמג, כאשר כבר נשמע השני. הבנינה שצד שמאל אינו מביא מזל, סתה פנינה ימינה. אלא שגם שם המתינה לה מכונית חונה. גם מההתנגשות השנייה הצליחה פנינה בשולם. הרבה יותר שלום מאשר המכור- גיות המעורבות עצמן, והמשיכה בדהרה מטורפת לעבר ביתה שבשכונת-התקווה. בדרך, עוד הספיקה להיכנס לתוך קיר עיקש, שסירב לזוז מדרכה. הוא אמנם הרעיש פחות מהמכוניות החונות, אבל הזיק הרבה יותר. פנינה הצליחה להמשיך להתקדם עוד קצת, עד שגדר שיחים עלובה הצליחה לעוצרה סופית.

למעצרה. למרות שמעולם לא למדה נהיגה ולא הוציאה רשיון-נהיגה, ידעה פנינה בדיוק מה צריך במקרה כזה. היא עזבה את המכונית ההרוסה, יצאה רגלי להזעיק מכוניא שיחלץ אותה.

כאשר חזרה, כבר המתינו לה השוטרים, שהוזעקו בעקבות הרעמים והברקים ש- הותירה במסלול נסיעתה. הצעירה בת ה-18, שלא נחבלה לשירות בצה"ל, נעצרה לשבעה ימים.

היא לא ידעה מה שהיא עושה, נשבעו השבוע חברה בהתקווה. "היא היתה מסוממת על כל הראש". תמיד - לברוח. לא היתה זו הפעם היחידה שפנינה לא ידעה מה היא עושה. כל חייה היתה כמצב דומה, כשהפיתרון הי- יחיד שבידיה - לברוח, לברוח, לברוח. רוב ימיה גדלה פנינה במסודות שונים, ביניהם מוסד דתי ליתומים ברמת-גן, מוסד צופיה, ובית-החולים לחולי-נפש בבת-ים. אולם שום מוסד לא הצליח להחזיק אותה. תמיד הצליחה לברוח.

מדי פעם, היתה יוצאת למסע גניבות, סוהבת מכל הבא ליד, מחלקת את השלל חינם בין חבריה.

פעמים אחרות, היתה מגיעה לביתה כש- היא פצועה והכולה מפצעים שגרמה לי- עצמה בחייתה מסוממת. לאחר שהיתה מחלמה, היה מופיע מישהו ממכריה, גורר אותה בחזרה אל הרחוב.

י"רסה אותה. בחקופות שבהן הצליחה להיגמל מהסמים, היתה פנינה נערה שקטה, מסודרת, שעבדה בשקופות בקפה בוטי שבשכונת.

השבוע, היתה לאביה ולאחותה רק תפילה אחת: "רק שלא יכניסו אותה לבית סוהר. בבית-סוהר, ירסו אותה לגמלי. מה ש- פנינה שרצה, זה שיושיבו אותה במוסד שמשם, היא. לא תברח יותר".

(המשך מעמוד 25)

מולו בחזה חשוף, היא סופגת מכות מאחת העובדות, העורת לו. עוברת זו נהנית במיוחד להצליף על שדיהן הערומים של המאושפות.

הילדים מורעבים באופן שיטתי, מקבלים מנות-מוון מועזעות: 75 מאוש- פוים מקבלים שישה בקבוקי חלב, 45 ביי- צים, ושלושה קילו בשר טחון. דהיינו: מנות-מוון היומית של ילד מורכבת מרבע כוס חלב, שני שליש ביצה, ו-40 גרם ספק-בשר.

לא פירות, לא ירקות, לא לחם. ילדים המנסים להתקומם נגד ה- תנאים האיומים - נגררים לחצר, נידר- נים להיצלות בשמש במשך שעות, כשידי- הם קשורות מאחוריהם, פרצופם בחול.

"אני מתעסק

בחרא!"

פ רטום נוראים אלה לא נתגלו בי- מהנהרריכו נאצי. הם מתרחשים פה, היום, בישראל של שנת 1973. במוסד ל- ילדים מפגרים יד-שמואל, שליד מושב בני- ציון הסמוך לרעננה.

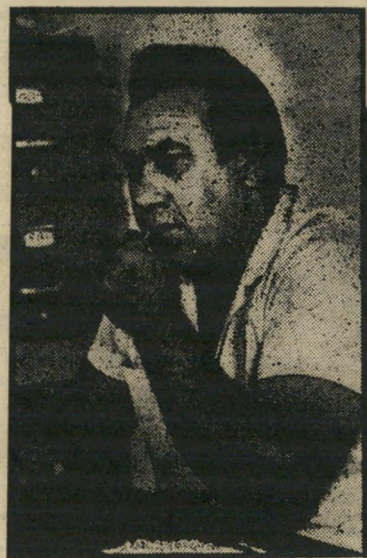
כאשר נתבקש מנהל המוסד, יעקב רבי- נוביץ, להגיב עליהם, ענה: "אני מתעסק בחרא! אני שושע סלילי. כל החיים אני מתעסק בחרא, אצלי זה חצי אושוויץ. תנסו רק לכתוב עלי, וזה יעלה לכם ביוקר".

מאחר יותר, בנוכחות נציגי משרד ה- סעד, היתה תשובתו קצת שונה: "בעניין ה- הילדה - זה לא היה אונס, זה היה רק חשד לאונס. הבאתי את הילדה לרופא הפרטי שלי, לא אינני מוכן לגלות את שמו של השומר החשוד. פיטרתי אותו".

למה פיטר אותה, אם היה זה רק חשד? רבינוביץ: "אצלי זו סיבה מספקת. אצלי - אני מסטר גם כשלא מכינים סלם במוץ". ומדוע לא דיווח על כך למיטטרה?

רבינוביץ: "בשביל מה?"

לפי חשבונה של פאני ליכטנשטיין, הטבחית של המוסד, מקבל כל מאושפו- מוון בשווי לירה ליום. רבינוביץ, לעומת זאת, מקבל ממישרד הסעד סכום של 500 ל"י לחודש עבור כל מאושפו. בהגיבו על דברי הטבחית, טען המנהל כי הוא משקיע בכל מאושפו סך של 3.35 ל"י ליום.

המנהל יעקב רבינוביץ, מנהל המוסד, טוען, כי הוא מפעיל את המוסד מטיבות פילנטרופיות.

לא לירה בורדת. אולם אפילו לפי חשבונו שלו, לא עולה השקעתו, במזון לכל ילד, על מאה ל"י לחודש.

למרות זאת, טוען רבינוביץ: "המוסד הזה אצלי זה לא בשביל פרנסה. זה רק גיוק בראש אצלי".

היחס המועזע לילדים ולילדות המפגרים, שאינם מסוגלים להגן על עצמם מפני אלה האמורים להגן עליהם, וכן האדישות מצד הגופים הממשלתיים האמורים לספק על- שלומם של הילדים - מביאים למסקנה הבלתי-נמנעת כי המוסדות לילדים מפגרים הוקמו רק כדי לספק לאומלים אלה מקום למות בו: במשך חודש אחד, מתו במוסד של יעקב רבינוביץ-שמו נעדרות מאושפות ומבוגר אחד.

הגיהנום על-ראדמות שוכן בראש גבעה שוממה ליד המושב. מסביב,

הערומים והאומללים

שני נערים מאושפים מסירים את מכנסייהם נוכח חלון בקיר אחד ממיבני המוסד. הקיר בנוי חלקי קרשים, והמיבנה פרוץ לכל לרוח. המאושפים המפגרים, הלוקים גם במחלות גופניות שונות, רעבים באופן מתמיד, מוכים, וחשופים להתעלות מינית.

"דיווחתי על כך להנהלת השירות ל- מפגרי, הסביר מנהל השירות למפגרי. ד"ר שטארק דווקא לא הודיע מרשימת התפרט שמקבלים המאושפים. הוא ביצע חישוב מהיר: "זה בכלל לא נורא, אם הם מקבלים עוד משהו נוסף לאכול".

אביעד, לעומת זאת, היה מוכן להודות כי אינו מרוצה מהמתרחש במוסד: "זה רק פיתרון זמני", אמר הוא. "היה שטוס צורך דחוף לאשפו את הילדים ולהציל את הוריהם. לא היתה ברירה. האמת היא שצריך לחסל את כל המוסדות הפרטיים למפגרים".

רחיצת הילדים,

עם צינור גומי

חד עם זאת, מהללים אנשי משרד הסעד את פעולתו הברוכה של רבינוביץ למען הילדים. רבינוביץ, מצידו, מחלל ו- משבח את השומרים המטטלים הערביים שלו: "לקחתי את הערבים מעוזה בגלל שהם עובדים מצויין, התלחב. אני גם משלם להם טוב. למעלה מאלף ל"י ל- חודש. נטו.

זה לא נכון שהם רוחצים את כל הילדים בכת-אחת, עם צינור גומי. זה שקר. מגיעה להם מוליה על העבודה שלהם".

גם לו בעצם מגיעה מדליה: "אני עושה פה דבר גדול למען המדינה". הכריז, "ומה אני מקבל תמורת זה? ביקורת".

"כן, מאשרים בהסכמה נלהבת ד"ר שטארק ואביעד. הוא צודק".

"הוא מתמצא גם ברפואה", מוסיף מנהל השירות למפגרי בהצביעו על רבינוביץ, "הוא היה אה במוסד פסיכיאטרי. גם הרופאים סומכים עליו".

נראה שלא רק הרופאים סומכים על יעקב רבינוביץ. אנשי משרד הסעד, ה- אמורים לספק על מעשיו, אינם מצליחים להסתיר את התפעלותם ממנו: "המסקה על המוסד מבקר שם לפחות פעם בעשרה ימים", הסביר הרופא, "וכל ביקוריו חם ללא הודעה מראש". בהתחשב ביחסים הי- לבכיים השוררים בין רבינוביץ ואנשי א- מישרד, סביר להניח שביקור-הפע אלה משיבשים לחלוטין את רצונו משרד הסעד.

היחידים שאולי יתלחבו קצת פחות מני- העזן שבראש הגבעה, עשויים להיות חוקרי המיטטרה, כאשר יתחילו להתעניין במעשה האונס של המפגרת הקטינה.

אני מוכנה להעיד על כל הפרשות שקרו במוסד, אמרה השבוע פאני ליכטנ- שטיין. "רק שימינו אותי".

פרדסים ושדות ריקים, מלאי קוצים.

את צעקות הילדים שומעים רק כשמת- קרבים בשביל הצר המשובש. המוביל מהמושב אל המוסד, אהה ממשיך לספס במעלה הגבעה, כשהצעקות מלוות אותך במעלה הדרך.

ואז אהה רואה את הפרצופים: מעוותים, מפוחדים, מסחידים. פרצופים שנוסף ל- עיוות שחרת בהם הטבע, נוספו בהם גם אותות היסטוריים שהנחיתו בהם בני-אדם, חצר ריקה, מאובקת, מסביב למיבנה החד- קומתי, אשה קרבה ובאה. המנהל ישנו? איננו. אפשר להתקשר איתו? אין טלפון. מה קורה אם כן כשילד חולה, נזקק ל- רופא? "רואים בבוקר אם יש צורך ברופא", מסבירה האחות של המוסד, "ואם כן, מועיקים אותו עם המכונית".

ומה קורה אם ילד נזקק לרופא לאחר שהמכונית נוסעת? "או זה באמת קשה", אומרת האחות, "עד שהרכב חוזר, אין מה לעשות". בקצה החצר שוכב ילד באבק, פיו בחול, ידיו כפותות מאחור. איש אינו ניגש אליו. כפיתת ידיהם של הילדים ה"לא- שקטים" מומלצת על-ידי הרופא הראשי של השרות למבוגר של משרד הסעד, ד"ר ואלמיר שטארק.

הרופא לא התרגש

ו שערוריה! הגיב בהתרגשות דובר משרד הסעד, אברהם הופמן, כאשר נתבקש להגיב על גילויי העוולם הזה בקשר למתרחש במוסד יד-שמואל. הדובר הזעיק את ירמיהו אביעד, מנהל השירות, למפגרי במישרד הסעד, ואת ד"ר שטארק, יחד עם כתב העולם הזה יצאו השלושה לדרך, כדי לבדוק כמו עניינים את המתרחש במוסד.

מובן שאנשי משרד הסעד טרחו להודיע למנהל המוסד מראש על הביקור, התוצאה: בעת ביקורם, נראו המוסד והילדים שונים לגמרי מאשר נראו בעת ביקורו הלא- צפוי של הכתב.

במהלך הביקור, הודו ד"ר שטארק ו- אביעד כי ידוע להם שנערה מאושפות בת 14 נאנסה על-ידי אחד השומרים הערביים.

"האם דיווח לכם מנהל המוסד על כך בכתב?" "לא".

"האם הודעתם על המקרה למיטטרה?" "לא". מדה ד"ר שטארק.

"לא היתה תלונה של ההורים", הסביר המנהל את השתקת השערוריה.